

Guía Docente

Datos Identificativos					2014/15
Asignatura (*)	O papel do contexto familiar no tratamento das alteracións da comunicación e a linguaxe			Código	652498037
Titulación	Mestrado Interuniversitario en Estudos Avanzados sobre a Linguaxe, a Comunicación e as súas Patoloxías (plan 2012)				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3	
Idioma	Castelán				
Prerrequisitos					
Departamento					
Coordinación	Claver Turiégano, Esther	Correo electrónico	escatu@unizar.es		
Profesorado	Claver Turiégano, Esther Duran Bouza, Montserrat	Correo electrónico	escatu@unizar.es montserrat.duran.bouza@udc.es		
Web					
Descrición xeral	<p>Os obxectivos que persigue esta materia son:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proporcionar ao alumno nocións da epistemoloxía sistémica e unha bagaxe conceptual sobre estrutura e dinámica familiar, así como unha aproximación aos diferentes tipos de intervención terapéutica. - Coñecer os presupostos teóricos e as intervencións terapéuticas das principais escolas en terapia familiar e afondar na elaboración de hipótese e nas técnicas de intervención. - Aprender a "observar sistemicamente" e iniciarse na "elaboración de hipótese". - Coñecer aspectos importantes do sistema familiar en relación á intervención en problemas de aprendizaxe en infancia e adolescencia, máis concretamente en dificultades específicas relacionadas con trastornos na linguaxe. - Coñecer a importancia do papel da familia en todos os estadios do ciclo evolutivo familiar, facendo especial atención nos aspectos diferenciais en adolescencia e idade adulta. - Aprender as principais técnicas de intervención no sistema familiar. - Poñer en práctica os conceptos aprendidos en sesións prácticas e analizando casos clínicos concretos. 				

Competencias da titulación

Código	Competencias da titulación
A4	Os estudantes coñecerán as características diferenciais da intervención na linguaxe e na comunicación nos ámbitos familiar, escolar, clínico e asistencial.
A6	Saberán realizar unha intervención nas dificultades de lectura e dos trastornos específicos da linguaxe escrita.
B2	Serán capaces de comportarse con ética e responsabilidade social como cidadáns e como profesionais.
B4	Os estudantes serán capaces de tomar decisións con autonomía e responsabilidade.
C2	Os alumnos/as entenderán a importancia da cultura emprendedora e coñecerán os medios ó alcance das persoas emprendedoras.
C3	Os estudantes valorarán a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe

Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)	Competencias da titulación

XERAIS DA MATERIA Poden describir os principios xerais da intervención preventiva nas dificultades en lecto-escritura. Poden informar sobre as funcións de prevención, educación, reeducación, rehabilitación e tratamento nas dificultades de aprendizaxe da lecto-escritura. Poden describir e utilizar os modelos e as técnicas de intervención específicas para a lecto-escritura. Poden informar sobre as características diferenciais da intervención sobre a lectura e a comunicación nos ámbitos familiar, escolar, clínico e asistencial. Son capaces de realizar unha intervención en trastornos específicos da linguaxe escrita e nas dificultades de lectura, tanto en nenos tipo, como na comunidade de nenos xordos. Poden realizar unha planificación estratéxica da intervención na área de lectura e comunicación. Dispoñen de recursos persoais para a intervención: habilidades sociais e comunicativas, habilidades profesionais, avaliación da propia actuación profesional, técnicas de observación, técnicas de dinamización ou toma de decisións. Son capaces de seleccionar e utilizar recursos procedentes das TIC para a intervención en lecto-escritura e nos trastornos da comunicación.	AP4	BP2	CP2
	AP6	BP4	CP3

Contidos	
Temas	Subtemas
1. HISTORIA DA TERAPIA FAMILIAR	Antecedentes da Terapia Familiar Contexto de aparición da Terapia Familiar Escolas en Terapia Familiar A comunicación humana
2. ESTRUCTURA E ORGANIZACIÓN FAMILIAR	Estrutura Familiar Subsistemas Límites Alianzas, coalicións e triángulos Regras familiares Mito familiar Crises familiares O ciclo vital das familias Familias sas e familias disfuncionais Constelación familiar e contexto social: a súa influencia na evolución dos problemas familiares.
3. AVALIACIÓN E DIAGNÓSTICO FAMILIAR	A entrevista familiar Diagnóstico
4. INTERVENCIÓN FAMILIAR SEGUNDO TRASTORNOS ESPECÍFICOS:	Problemas de aprendizaxe Alteracións da linguaxe na infancia e a adolescencia: <ul style="list-style-type: none"> . Atención temperá. . Atrasos da linguaxe. . Síndromes infantís. . Alteracións da linguaxe de causa neurolóxica. . Trastornos xeneralizados do desenvolvemento. . Hipoacusias . Disfemia. . Problemas de linguaxe de orixe socio cultural. Trastornos na idade adulta: disfemias, traumatismos cranio encefálicos, afasias, problemas vasculares, demencias, xordeira, problemas ligados ao envellecemento normal.

Planificación

Metodoloxías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	6	0	6
Lecturas	3	9	12
Portafolios do alumno	0	7	7
Obradoiro	12	29	41
Traballos tutelados	1	2	3
Proba obxectiva	1	2	3
Atención personalizada	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Esquema xeral dunha sesión de tres horas tipo: Sección teórica (hora e media): 1.- Presentación de 30 mins. por parte do profesor/a, 2. - Lectura comentada dun texto seleccionado (30 mins), 3. - Contestación individual a un cuestionario. Sección práctica (hora e media): 1.- Presentación de 30 mins. a cargo do profesor/a, 2. - Cuestionario en grupo sobre a presentación (30 minutos), 3. - Exposición e discusión sobre as respostas de cada grupo
Lecturas	Cada sesión de clase de tres horas contén un tempo dedicado á lectura comentada dun texto relacionado coa exposición do profesor. A duración prevista será duns 30 minutos por sesión de tres horas.
Portafolios do alumno	En cada sesión de clase o estudante deberá contestar a un cuestionario individual sobre a lectura realizada e un en grupo relacionado cos casos analizados ou as prácticas realizadas. Estes cuestionarios, ademais das presentacións power point correspondentes a cada clase deberá ser incluído no seu portafolios. Nel recollerán igualmente cantos comentarios, reflexións ou actividades realícense durante o curso.
Obradoiro	Modalidade formativa orientada á aplicación de aprendizaxes na que se poden combinar diversas metodoloxías/probas (exposicións, simulacións, debates, solución de problemas, prácticas guiadas, etc) a través da que o alumnado desenvolve tarefas eminentemente prácticas sobre un tema específico, co apoio e supervisión do profesorado. Nesta asignatura utilizarase prioritariamente a dinámica de grupos como método de traballo na aula.
Traballos tutelados	Os estudantes non realizarán por cuadrimestre máis dun traballo tutelado. Este computará en todas as materias nas que estea matriculado posto que deberá contemplar as diferentes dimensións tratadas nelas. Todos os profesores/ás implicados actuarán como tutores, se ben será o coordinador da titulación quen lle asigne un titor responsable. A relación de estudantes e tutores responsables comunicarase a todo o profesorado. Finalizado o traballo todos os tutores farán unha valoración (previamente protocolizada para simplificala) que remitirán ao titor responsable quen cualificará o traballo. Dado que en segundo cuadrimestre se acumulan materias, practicum e traballo fin de máster, os estudantes, coa orientación do seu titor e o acordo dos seus profesores poderán abordar un mesmo tema con tres perspectivas. Unha académica para responder á adquisición das competencias fixadas nas materias do plan de estudos. Outra profesional, para responder aos obxectivos do practicum. Unha última investigadora, onde a través da presentación dun proxecto de investigación poderán cumprir os obxectivos do traballo fin de máster. Pódese considerar, polo tanto, como un traballo único con tres partes e tres tutores diferentes. Cada un recibirá o traballo completo, se ben cualificará a súa parte dando lugar a tres cualificacións independentes. O traballo deberá estar formalmente dividido en tres partes independentes, posto que a parte académica debe ser valorada tamén polo profesorado do segundo cuadrimestre
Proba obxectiva	A través dunha proba obxectiva valorarase a asimilación de contidos, tanto de coñecemento teórico como práctico

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Avaliación		
Metodoloxías	Descrición	Cualificación

Sesión maxistral		10
Lecturas		10
Portafolios do alumno		40
Obradoiro		20
Proba obxectiva		20

Observacións avaliación

A avaliación realizarase de forma individualizada en cada unha das materias do máster. A avaliación será continua e incluírá unha valoración cuantitativa do rendemento de cada estudante en cada actividade realizada (incluídas as probas de exame que se poidan programar). Estas actividades serán recollidas polos estudantes nun portafolios por materia. Nel os estudantes recollerán todos os esquemas, presentacións, traballos realizados, lecturas, prácticas, cuestionarios contestados, etc. Este portafolios estará dispoñible sempre que o profesorado queira supervisalo e, en todo caso, será entregado ao finalizar as clases presenciais da materia para a súa supervisión e cualificación. Cada profesor avaliará as actividades realizadas, segundo as metodoloxías docentes empregadas, en os créditos que teñen asignados. A cualificación na materia será o resultado da media das cualificacións dos profesores que a imparten. A cualificación de cada profesor será ponderada segundo o número de créditos que imparte. No caso de utilizar probas puntuais de exame (proba obxectiva, preguntas tipo tema, etc.) a súa cualificación considerárase como parte do portafolios da materia, sen que o seu peso poida superar o 50% da nota total asignada ao portafolios. O resto da cualificación virá determinada polos criterios seguintes: Asistencia a clase (por enriba do 80%): 10% Realización de lecturas e traballos tutelados: 30% Nivel de rendemento madurez demostrada en actividades prácticas e tutorías: 10%

Fontes de información

Bibliografía básica
Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías